

HMYZ MIZÁ• ...

ÁšterÁ½, 10 zÁġÁ™Á- 2019

UznÁġvÁġm,

Á¾e zahrÁġdce momentÁġlnÁġ nehráz- muÁ•ivÁ© sucho, obÁ•as nÁġm sprchne. Ale vÁġimla jsem si jinÁ© zneklidÁġujÁ-cÁ- vÁġci: kam se podÁġly ty spousty hmyzu, kterÁ© oÁ¾ivovaly krajinu? MÁ©dii nedÁġvno proÁġla vlna Á•lÁġnkÁġ o tom, Á¾e celosvÁġtovÁġ ubÁ½vÁġ hmyzu, a to jak druhovÁ© pestrosti, tak i jeho mnoÁ¾stvÁ-, a jÁġ si uvÁġdomila, Á¾e to má-Á¾u potvrdit z vlastnÁ- dlouhÁ© zkuÁġenosti. Je to nÁġzornÁġ vidÁġt!

UÁ¾ pÁ™med pÁġr lety jsem si vÁġimla, Á¾e pÁ™mi cestovÁġnÁ- autem zÁġstÁġvÁġ Á•elnÁ- sklo Á•istÁ©, zatÁ-mco dÁ™Á-v se o nÁġj rozplÁġcÁġvaly nejrÁġznÁġjÁġ- letÁ-cÁ- hmyzÁ-ky. A letos v lÁ©tÁġ jsem si uvÁġdomila dalÁġ- vÁġci: lidÁ© uÁ¾ ztratili reflex, Á¾e kdyÁ¾ chceme veÁ•er v má-stnosti rozsvÁġtit, nemÁ-Á¾eme nechat dokoÁ™Áġn oteví™enÁ© a niÁ•Á-m nezaclonÁġnÁ© okno, protoÁ¾e by nÁġm dovnitÁ™ nalÁ©tali nejen komÁġÁ™mi, ale i spousta máġr, tiplic a dalÁġ-ch podobnÁ½ch potvÁġrek, kterÁ© by se motaly kolem lampy a sebevraÁ¾ednÁġ by na ni Á•toÁ•ily. Ono se to totiÁ¾ uÁ¾ nedÁġje. KlidnÁġ má-Á¾ete nechat zÁġÁ™Á-cÁ- okno oteví™enÁ© dokoÁ™Áġn do tmy.

DalÁġ- pokus â€“ ale asi má©nÁġ

prÁġkznÁ½ â€“ jsem provedla se smÁ½kÁġnÁ-m: to vezmete sÁ-Áġku s rukojetÁ- a jezdÁ-te s nÁ- po trÁġvÁġ, kvÁġtinÁġch a po vÁġtviÁ•kÁġch keÁ™Áġ tak, aby do nÁ- napadali rÁġznÁ-drobnÁ- Á¾ivÁġci. Máġli by vÁġm tam zÁġstat tÁ™eba rÁġznÁ- brouÁ•ci â€“ pÁġteÁ™Á-Á•ci, nosatci, dÁġle luÁ•nÁ- konÁ-ci a podobnÁġ. A ono nic, vÁġbec nic! NulovÁ½ Á°lovek. A potom: kdyÁ¾ Á•lovÁġk odvalÁ- na zahrÁġdce kameny, Á•ekal by tam tÁ™eba nÁġjakÁ© stÁ™evlÁġ-ky, stÁ™evlÁġ-Á•ky, kvapnÁ-ky â€“ ale kdepak. Pravda, jsou tam spousty svinek (nÁġzev pochÁġzÁ- od toho, Á¾e se svinuġ- do kuliÁ•ky), nÁġjacÁ- pavouci, mnohonoÁ¾ky, ale z broukÁġ jen sem tam nÁġjakÁ½ drabÁ•Á-k.

Je vidÁġt poletuġ-cÁ- hmyz, to

ano â€“ mouchy, muÁġky, vÁ•ely, vosy, Á•melÁġci, sem tam nÁġco jako pestÁ™enka Á•i pilatka... a z broukÁġ slunÁ©Á•ka sedmiteÁ•nÁġ, myslÁ-m, Á¾e to nejsou ta invazivnÁ- Á•Á-nskÁġ... jenomÁ¾e druhovÁġ pestrost je docela malÁġ. Kam se kupÁ™Á-kladu podÁġly vÁġechny ploÁġtice, jako pruhovanÁ© nebo zelenohnÁġdÁ© knÁġÁ¾ice? Na jaÁ™e se vÁ¾dycky vyroġÁ- jen hejna rumÁġnice pospolitÁ©. A z motÁ½lÁġ jsou vidÁġt skoro jen bÁġlÁġsci a sem tam baboÁ•ka bodlÁġkovÁġ (jednou jich byla na nÁġjÁ- zahrÁġdce celÁġ invaze a dodateÁ•nÁġ mi doÁġlo, Á¾e zÁ™ejmÁġ dÁġti ve Áġkole nebo v nÁġjakÁ©m krouÁ¾ku Á°spÁġġnÁġ odchovaly tyto baboÁ•ky z housenek â€“ je to jedinÁ½ druh, kterÁ½ si má-Á¾ete objednat poÁġtou a sledovat, jak se housenky lÁġhnou, rostou, kuklÁ- se a poslÁ©ze dospÁġlci opouÁġtÁġ kukly).

JenomÁ¾e jÁġ se pamatuġ, Á¾e

byla Á°pinÁġ bÁġÁ¾nÁġ baboÁ•ka kopÁ™ivovÁġ a baboÁ•ka pavÁ- oko, a obÁ•as Á•lovÁġk vidÁġt baboÁ•ku admirÁġla, osikovou, bÁġ-lÁ© C... a co teprve ÁġjrokÁġ ÁġkÁġla hnÁġdÁġskÁġ, perleÁ•ovcÁġ, modrÁġskÁġ, Á¾luÁ¾ÁġskÁġ... to vÁġechno zmizelo.

SvÁġdectvÁ- pamÁġtnice

Pochopila jsem, Á¾e má©

vzpomÁ-nky Á•i pÁ™edstavy, jak by situace s vÁġudypÁ™Á-tomnÁ½m hmyzem máġla vypadat, jsou vlastnÁġ velice dÁġvnÁ©. PochÁġzejÁ- z má©ho dÁġtstvÁ- v 60. letech, protoÁ¾e hmyz máġ tehdy velmi zajÁ-mal a byla jsem v tom na tehdeġjÁġ dobu opravdu vÁ½stÁ™ednÁ-holÁ•iÁ•ka (mÁġ idol byl potrhÁ½ lord Castlepool pobÁ-hajÁ-cÁ- se sÁ-Áġkou na motÁ½ly ve filmech o Vinnetuovi :-)) -

Castlepool pobÁ-hajÁ-cÁ- se

sÁ-Áġkou na motÁ½ly ve filmech o Vinnetuovi :-)) - dodnes máġm schovanou jednu krabici s oÁġuntÁġlÁ½mi motÁ½ly, kde je i otakÁġrek fenyklovÁ½... vÁ-m, Á¾e vzpomÁ-nky se Á•asem pÁ™ibarvuġÁ-, ale vybavuje se mi dost dobÁ™e, jak se vÁġude roġil a hemÁ¾il

nejrůznějších hmyz.

I dnes pozoruju, že se hmyzy nade vyskytnou ve větším množství, ale vesměs je to proto, že je myslím nechtěně nakrmíme a způsobilé jejich lokálně. Přemnožením "octomilky poletující v mračenách kolem kompostu, kde skončilo spadání a v kuchyni nevyužitelné ovoce; dřepci márně - v suchých a horkých dnech listy lišajnic ve zteřelou sáňovinu; housenky bílé a žluté - v epkovitém rozložitém brokolice; zavěšované zimostřizny - plně likvidující porosty buxusu; spousty mraveníků v záhonech, jakmile je delší dobu sucho.

Souvislosti

Všeobecně panují nejvíce obavy z toho, že užitkovité rostliny přijdou o své opylovače, a my tím přijdeme o úrodu. Tenhle efekt zatím věc nepozoruju, naopak, třeba na jabloni a meruňce nás zahrnuje větší bohatstvím plodů než dřív. Je tedy pravda, že se jejich hodnota sníží na stromech, protože je nakoují vosy... takže bychom mohli naopak tvrdit, že hmyz je svámi způsobilým na postupu. Je drzejší a lépe sáňovinou s úlovkem. Vidím v tom paralelu s ptactvem, kde zatím najdu přeliv dat havranovitých ptáček u nás hlavně straky a sojky, kteří pochopili vzhody toho, kdy budou v bezprostřední blízkosti úlovků. Naopak mi připadá, že drobní ptáčci zavislí na hmyzu jako na potravě, jako sáňkové, mají asi dost krušiny úasy.

Otázka je, proč hmyzu vlastní tak ubíhavě. Teplejší a sušší počasí by mu přece mělo svádět a plochy lesů, luk a sadů snad zůstávají v účech přibližně stejných. Tedy, samozřejmě, že zabýváme nové plochy pro různé stavby, nebo je pokrýváme asfaltem a betonem, ale to asi nevysvětluje tak drastické úbytky. Snižuje se i druhová pestrost rostlin? Používáme o tolik víc chemie? Měly by rostliny, které hmyz potěbuje, jako třeba porosty kopřivy? Místa různé biotopy, které v újedesích letech navzdory všemu rozorávají - mez a spojovníky - polky - v oběh - jiné přece jen je třeba přetrvaly?

Nastal zřejmě úbytek hmyzu u nás v sedmdesátých letech, s vlnou meliorací a přeměnou naprosto nevhodných mástů v ornou půdu? Nezdá se mi, májm pocit, že je to do značné míry jev posledních dvaceti let.

Slyšela jsem docela pravděpodobnou teorii, že velmi neblahý vliv má balení - kovářská sena, přeměněná přeměněná dost hmyzu o život. Lva - podlé asi bude mást i úastí používaná - roundup pro potlačování - železa - v trávě - ku, nebo na ploše, kterou chceme zvýšit úistitu pro založení zahrady. Šplně vymizením - železa, tedy doprovodných rostlin, v přemyslovém zemědělství.

To všechno zřejmě vede k takovému změně ploch dostatečně pestrých rostlinných společenstev, že u nás to k přeměně - populací jednotlivých hmyzů prostě nestačí.

Co dlat... máme jen doufat, že každá přeměněná, trochu úžděngloidně pojatá zahrádka, tenhle trend o kousíček zpomalí - nebo i zvrátí. EVA HAUSEROVÁ